

KU § 40

DNR: PLAN.2019.349

Aktualitetsprövning av gällande översiktsplan för Högsby kommun, mandatperioden 2018-2022

Översiktsplanen är ett strategiskt politiskt dokument som ska spegla den rådande politiska majoritetens uppfattning om byggande, mark- och vattenanvändning och hushållning med naturresurser. För att fungera som ett verktyg för politiken måste planen vara aktuell och det görs genom en aktualitetsprövning minst en gång varje mandatperiod. Högsby kommuns gällande översiktsplan antogs 2012-11-05 och kommunfullmäktigeval genomfördes under september 2018.

Syftet med aktualitetsprövningen är att avgöra om kommunens översiktsplan är aktuell. Det kan till exempel vara nya förutsättningar, nya kunskaper, lagändringar eller annan politisk uppfattning som medför att översiktsplanen behöver revideras.

Gällande översiktsplan

Översiktsplanen är sju år gammal, och upplevs ur planeringssynpunkt som en väl genomarbetad översiktsplan som är lättanvänd i planerings- och byggfrågor. Den innehåller dessutom en mängd olika utvecklingsambitioner, varav en hel del har hunnit genomföras eller pågår som projekt eller utredningar i dagsläget. Utifrån markanvändningssynpunkt, vilket är en central del av översiktsplanen, så motiverar inte rådande exploateringstryck någon uppdatering inom den innevarande mandatperioden. De inre och yttre förändringar som påverkar Högsbys utveckling har varit omfattande under tidsperioden sen översiktsplanen antogs, vilket lyfts fram i de regionala instansernas synpunkter. Planens mål och strategier bedöms fortfarande relevanta, men det har tillkommit samhällsutmaningar som kommunen behöver bemöta i sin strategiska planering.

Remiss till kommunens förvaltningar och andra intressenter

Översiktsplanen har stor betydelse för kommunen och dess invånare. Det är därför rimligt och önskvärt att ge utrymme även för externa intressenter att påpeka om det finns översiktliga planeringsbehov. De kommunala förvaltningarna har viktig kunskap som kan påverka översiktsplanens aktualitet, dessa bör således självklart höras i processen. Likaså är den översiktliga planeringen intimt sammankopplad med den regionala planeringen som bedrivs i regionen och Trafikverket. En remiss genomfördes därför under fjärde kvartalet 2019, denna finns sammanfattad i en redogörelse där yttranden och kommunens kommentarer finns samlade.

KU § 40

DNR: PLAN.2019.349

Sammanfattningsvis har synpunkter främst kommit in från regionala myndigheter, därutöver endast en kritik mot vindbruksplanen från boende vid Axebo sjö med omnejd. Det kan konstateras att själva frågeställningen som är lagkravet enligt PBL, om fullmäktige står bakom kommunens gällande översiktsplan, inte är "en kioskvältare" som väcker allmänhetens engagemang. Förhoppningsvis kan den lagstiftade nyordningen från och med nästa val, att aktualitetsprövningen ersätts av en planeringsstrategi, bidra till en mer engagerande dialog kring kommuners långsiktiga strategier. En sådan planeringsstrategi kommer mer handla om att beskriva hur kommunen tänker bedriva sin långsiktiga planering under mandatperioden.

Det kan förväntas att länsstyrelsen någon gång under mandatperioden kommer inkomma med en sammanfattande redogörelse som redovisar regionala och mellankommunala frågor som de önskar att kommunerna ska beakta i sin strategiska planering. Detta får tas in som underlag för en planeringsstrategi när en sådan blir aktuell nästa gång, liksom vid en eventuell uppdatering av översiktsplanen kommande mandatperiod.

Vindbruksplanen

De synpunkter som direkt berör ett översiktligt planeringsdokument där man uttryckligen vill se att detta görs om, handlar om vindbruksplanen. Framförallt handlar det om ett område vid Axebo sjö, där ett aktuellt vindkraftsprojekt har rört upp känslor i bygden. Kritiken riktar främst in sig på att natur- och kulturvärden kring Axebo sjö inte är beaktade i vindbruksplanen, ej heller i ett antal kommunala dokument som berör sådana värden. Det konkreta projektet ligger dock inte längre med några verk i Högsby kommun. Kommunen bedömer dock att vindbruksplanen innehåller rimliga principer för utbyggnaden av vindkraft för att fungera på ett översiktligt plan. Sen ska det alltid ske en detaljerad prövning av länsstyrelsen för det enskilda projektet och ett kommunalt ställningstagande kring om ett projekt som helhet ligger i kommunens intresse och kan accepteras. En kommunal vindbruksplan kan inte göra en detaljerad prövning av till exempel naturvärden för hela kommunens yta, utan en vindbruksplan får dra upp grova principer för utvecklingen.

Planeringsstrategi för översiktlig planering

Utifrån inkomna synpunkter kan bedömas att det finns starka regionala önskemål om att bredda översiktsplanens omfång för att tackla samhällsutmaningar som fått betydligt större vikt sedan kommunens gällande översiktsplan togs fram. Alla de ämnesområden som lyfts fram kommer rimligen inte att kunna hanteras inom den formella

KU § 40

DNR: PLAN.2019.349

översiktsplanens ram utifrån tillgängliga planeringsresurser, men både omvärlden och kommunen har definitivt förändrats under det gångna decenniet. Konkreta strategiska planeringsinsatser som kommunen bedömer som mest aktuella de kommande åren är:

- Vattenfrågor, där en VA-plan tas fram och en dagvattenplan ska påbörjas.
- Kollektivtrafikstråk Oskarshamn – Högsby – Uppvidinge – Växjö, där vi vill söka samverka med berörda kommuner och regionala aktörer. Även fortsatt utveckling av kollektivtrafiken på Stångådalsbanan är av strategisk vikt för både kommun och region.
- Klimatanpassning, ett ändrat klimat påverkar många samhällssektorer, särskilt i en kommun där de gröna näringarna är så viktiga.

Kommunen bör förbereda sig för att den kommande mandatperioden 2022-2026 ta fram en ny kommuntäckande översiktsplan. Det är lämpligt att påbörja processen i början av en mandatperiod så att samma politiska ledning kan hantera översiktsplanprocessen, som brukar sträcka sig över ett par år. En tematisk fördjupning som bör påbörjas redan under denna mandatperiod gäller klimatanpassningsfrågorna, där gällande översiktsplan inte innehåller mycket till utvecklingsinriktning, samtidigt som det finns ett allt större behov av att hantera konsekvenser av en pågående klimatförändring.

Kommunen bedömer inte att de synpunkter som förts fram om vidare strategiska planeringsbehov hindrar att kommunfullmäktige förklarar översiktsplanen som aktuell.

Kommunledningsutskottets förslag

Med ovanstående som bakgrund föreslås kommunfullmäktige att förklara Högsby kommuns gällande översiktsplan som fortsatt aktuell.

Beslutsunderlag

Remissredogörelse (wordfil)
Tjänsteskrivelse för planuppdrag
Remissdokument (pdf)

Beslutsmottagare

Stadsarkitekten